

Brkalovy kapitoly.

Píše Blátošlap.

(Převzaté.)

První bouře počasí ráno při odlání. Byla přiměřena kaše, zcela kukulčinná a pšeničné krupice. Každý obdržel tolik by měl dost na týden. Druhý posluha nosil syrové a natil jej porci. Nikdo to nechtěl jíst a revoluce byla hotová. Já nevzal syrové a omastil kaši máslem, které ho bylo v hojnosti, nalpil se pořádně a byl jsem spokojen. A tak bylo s kterýmkoliv jídlem. Vždy reptání a nadávka. Jediné co jest u věci takového dobré, jest: Žeť veškeré ty střílnosti trvají pouze po dobu cesty a když jest ukončena tato, končí i střílnosti. Celkem cesta pro jednotlivce jest velmi prospěšná, hůře jest pro rodinu, která majte více dětí, z většiny nemocných, trpí ovšem pak velmi. Jednotlivce, který jest zdravý, užije zde dosti zábavy, třeba se židy, kterýchž po několika minulých letech vždy a na každém parníku hojně přijíždí. Židé tito jsou velmi nečistí, zamazaní a roztrhaní, oděv jest samá a samá záplata, ústa zkrvivená, vlasy nečesané a tak plně dobytečská bláha, že během několika dnů celý parník, včetně mezpalubí jest plně, sednouti zde neb tamto, znamená dostati breberky a mítí po celou cestu zábavu, i viti několik tučtů cizopánků.

Jednoho dne, tuším druhého od našeho odjezdu, stala se pro pouhou maličkost mezi židy a Švédy pravá vojna. Starý Švéd pojal úmysl spočítati lid v mezpalubí jedoucích, šel odpoledne od jednoho k druhému po palubě, počítaje zde na lavicích sedící, aby se snad nezmýhl na každého při tom rukou ukázal, po švédsku při tom počítaje. Přijda mezi v radě sedící židy, mával rukou, ukazoval a počítal dále, tito domnívajíce se, že pouze snad je samé spočítati chce, či něco úplně jim urážky působící provéstí míní, počali jej pěkně drze, zrovna po židovsku urážeti, ano i některou mu na jeho široká záda přišli.

V krátkosti věděli veškeri na parníku se nalézající Švédové o tom co dostal jejich krajan a přísahali pomstu veškeré židovině. Procházejíce se po palubě, strkali jedni do druhých a v malém okamžiku byla řeč v plném proudu a heberejské fejsy měly posvícení. Ubohá židta, dříve samá záplata a po bitvě samý cár. Oči krví zalité a ran po těle nesčetné. Šarvátka, as 15 minut trvajíc nadělala invalidů celou řadu. Řev při ní byl k nepopsání a výjevy tak směšné, zrovna k popukání. Z mužstva loduško nikdo nezakročil k zavedení pořádku a válčící strany, unavivše se a nabaživše, přestaly samy, jeden po druhém plemosti bojiště opouštějíce. Polební zbylí na bojišti, starý žid a mladý Švéd, zuřivostí téměř šílení, rvali a kousali se a při tom rvali tak vykoleně, že šlo to od fistule až k basu, jak jeden muzikant se vyjádřil. Důstojník, právě službu konající, na velitelském můstku, jsa smíchem téměř bez sebe, zavolal námořníka a něco mu pošeptav a v malé chvíli proud alané vody zasáhl zápasce, ku velikému potěšení přítelů jejich. Tito zápasili ještě po několik minut, až jsouce promočení snad více než po kůži, přestali a pustivše se, vsadili si ještě po jedné, jako na opětné šťastné porážení a jeden ku předu a druhý do zadu lodi odkvapili.

Noc po této šarvátce utekla rychle, aspoň mně; hůře bylo jiným, kteří střílnosti jsouce nemocí mořskou po celou noc naříkali, pokud mohli a nemohouce již, pouze hekali a supěli. Pohled byl ráno oproti večeru, úplně jiný. Večer samá švanda, každý vesel a dnes! Každý, komu

jen poukud možno, spěchá na palubu a spatřiv onu krásnou povětrnost, která nenechává nic suchého na těle procházejícího se, spěchá k vapem na zpět do smrdutého mezpalubí. Natáhne se na lůžko své a v malé chvíli zle znova.

Čech, pokud možno bylo mi zjištěti, byl jsem zde pouze sám. Iráně, Švédové, Němci a polští a ruští židé a poslednějších ještě veliká převaha byla v mezpalubí. V každém dla senamu bylo několik Francouzů a ostatní Angličané.

V posledních dvou dnech většina cestujících počala schraňovati potraviny, zejména Němci předělili jiné. Plnili velké a malé dřevěné škatule a trahly, slaninou, chlebem, máslem a podobným. Mnobá rodina měla zásoby ne na týden, ale snad na celý měsíc. Dřevěné podšavy braniborských a pomoraných Němců, klapaly jako složen evropského mlýna po sechoděch dolu a nahoru celé dny a noci, znájejíce zásoby. Viděl jsem hlavu jedné rodiny, ana koupila za celý dolar chleba do zásoby.

Jest poslední den na lodi, v dání na západ lze sřítí temný pruh, jako mračno, ku zemi se sklánějící: Jest to země! Ona pověstná to, zlatem a strdí oplývající Amerika!

Jest osm hodin ráno, na palubě zvedají vysokou tyč ku špihání, kdo vyspíhá se po hladkém její těle nahoru, obdržel \$5.00 ve zlaté odměny. V okamžiku leze jich pět i více osob, první sjezd níže a pomáhá ku pádu ostatním a tak jde to dále až do 10 hodin, kdy končí zábava tato, za hlasitého reptání, an žádnému nezdařilo se odměny docílit.

Jsem u přístavu, každý spěchá se převleknouti, by aspoň částečně ustrojen vstoupil na půlu nového světa. Nyní jest mnohý úplně k nepoznání. Švihající celí nafintění a hladce oholenou tvář, mrkají okem po nakudrnatých slečinkách, a tito opět přesvědčení, že každý z těchto jest nejméně novopečeným americkým milionářem, usmívají se tak svůdně, s pohledem tak ku vyznání lásky povzbuzujícím; připadá mi, že seladonům těmto jest nyní o mnoho hůře, nežli mohlo být nebožtíku Adamovi v raji, před požitím zapovězeného ovoce. Vzdor tomu přece tam v ústraní laská se nahodilý párek, prvně snad a též i naposled.

V hodině přistáli jsme u docku společnosti a během 15 minut první oddíl převezen jest po malém parníčku do Castle Garden.

Tam pohlížel jsem za zábradlí, kdež celá řada mužův s hvězdami na kabátu, jak se zdálo na něco čekala. Dle domnění mého byli to nějakí hodnostáři, neb úředníci. Převěděl jsem se však brzy o opaku mého domnění.

Pojednou otevřeny jsou dvě zábradlí a tu vrhla se celá ta smečka do prostorné čekárny, dělajíce, tako vý rámus, až každý z pola omámem čekal věcí přítých. Ve smečce té zastoupena byla snad každá evropská řeč, neb národnost. Ten říchel v řeči té onen opět v jiné. Každý hleděl dostati co nejvíce omámených vystěhovalců do hotelu, pro který pracoval. Nemaje co bych ztratil, an celý můj kapitál sestával pouze z \$5.00, šel jsem též s jedním, po ujistění jeho, že zde zůstati nesmím a on co dobrodinec vystěhovalců, těmto dává celodenní ztravu za pouhých 25c.

Maje as 20 osob volných s ním jíti, odrazil s námi a chuděrka naděl se dosti, an rancův a chřestících plecháčů s pokličkou neb bez ní každá rodina měla celou zásobu. Brzy nesl to brzy ono, tu vlekl se vřeštětívkám fakanem německým a opět zavěsila se jemu útulná dánská krasotinka na krk, ustavičně jej se tázajíc, zdali ji vede ku jeftmu milovanému Kristiánovi. Já zlobil jej

nejméně, nemaje sebou něčeho ku nesení, aniž touže po nějakém od něho vysvětlení.

Druhý den odejel jsem s jedním Němcem do Paterson, N. Y. Ráno zaplatili jsme naší útratu; holka za týden \$24.00 a já měl dáti \$3.00. S velkou hádkou mi posílaje předce stěvil \$2, spokojiv as s jedním.

Cesta do Paterson jest krátká, až nám zdálo se býti pravou věčností, nalezené nádraží v Hoboken vzalo mi déle nežli celá cesta. Po delším doptávání a sem tam chodění to nalezeno. Cesta tato první americkou pevninou se mi zhoza nelíbila, skály a srázné vrchy kol dráhy, opět závliv vody a velké rozlohy močálův, kterýmiž vlak zdál se jakoby plavati. Vlak nikdy nestavěl, an byl to vlak expressní do Chicaga jedouc, pouze jen ve větších městech krátká zastávka. Paterson jest továrna a průmyslové město a celkem dosti úhledné.

Číslo 64 Clark nalezeno snadno a Němka ihned uvedena do kruhu svých přátel. Já sřítí posději se dostavit, hodlaje projíti sobě trouhu město. Vrátil se zpět as po půlhodinné procházce, sméle vkročím do domu a klepám na známé již dvře. Tyto otevrou se a sestra mé krásky táže se po mém příteli.

"Kde jest slečna Keprtová?" táže se.

"Zde není! Odjela!" zni určitá odpověď.

"Kam, smřm-li se ptáti?"

"Nevím! A s lidmi vašeho druhu vůbec nemluvim" a bouchla mi dvěma před nosem.

Dlouho zněla mi ta slova její v uších. Patrně domnívala se, že přičina mé návštěvy jest, žádati plat za poskytnutou službu, což ovšem úplně nebylo mým úmyslem. Ano, já v mé hlouposti ještě zaplatil, \$1,700 mající holce, cestovné v obnosu 45c. sám, maje pouze as tři a půl dolaru celého majetku.

No, Blátošlape, máš o jednu zkušenost více, pomyslíl jsem sobě a otočiv se na kramfleku, rozumuji: Co dělají? zde jsem úplně neznámý, tedy lépe jíti zpět do známějšího již New Yorku, vzdor tomu, že jsem tam též neznal nikoho, mimo hotelního žraloka, kdež jsem den bydlel.

Vzal jsem si to pěkně po česku a počal prvně v Americe choditi pěšky. Dvojité koleje dráhy N. Y. L. E. & W. sloužily mi co silnice, ovšem první domýšlel jsem se, že zde není dovoleno, jako v Čechách po trati choditi, však předce jsem šel.

Tepló bylo v ten den ohromné, já slabý po přestálé cestě a nevyspalý, odpočíval jsem každé chvíle. Byl večer a já dorazil zpět do Hoboken. Větší část cesty urazil jsem bos, boty nesa jako pravý Čech na rameň. Pokřikovali na mne a smáli se, když kráčel sem vesnicemi podél dráhy se nalézajícími. Dráhy tyto mají obchod ohromný, an každých pár minut přehnal se vlak okolo mne ubohého nožičkáře.

Abych nezapomenul, první lázeň v americké vodě, vlastně v blátě, vzal jsem as 5 mil vých. od Paterson. Nalezaje se právě na delším mostu dráhy, kde minouti měl mne vlak a ustoupiti na druhé koleje bylo nezbytným; zde však též rychle blížil se dlouhý vlak. V myslí mé vznikla myšlénka: kdo se pomyšuje, bývá povýšen a hup! Byl jsem v kalužině z nevysokého mostu. Nejhůře bylo, an pro spěch nemohl jsem sobě svléknouti má kařata a chuděrky se tedy trochu zamazaly. No neškodí! byly po ušetnutí vstřív bláta tím pevnějším a trvanlivějším.

Poloha po této cestě jest oku lahodící, zde zelený les po úpatí pohoff se vinoucí, pod pohoffem opět lesknoucí se jezírko a dále krásně zbudované domky rolníků, kteří pro malé rozlohy půdy jim patřící, z větší části pouze zeleniny pěstují,

dobrý trh pro podobné v New Yorku nalezájíte.

Maje Hřeš, došel jsem ku nedalekému domu, žádaje o vodu. Bydlel zde Němec, maje pouze dva akry pozemku najatého za obromný poplatek \$200. Vysoké, ano téměř neuvěřitelné nájemné. Vysvětlil mi následovně: 8 jara nejdříve seje a sásem sálat, později okurky, dále cibuli a česnek, zelt a vodnici. Dokládaje, že jest úplně a vřtělím své práce spokojen. Jest svým pánem a netřeba mu v továrnách poslouchati mnohého přj neurvalce.

Skutečně a třito mužem musil jsem souhlasiti, an vyprávěl veškeré ty zdejší přibohy.

Přijda ku řece Hudson zde široký závliv tvořící, která ve večerní době jest jako by bludčkami poseta; červená, modrá, zelená a bílá světla mění se v každém okamžení v jiná a jiná. Při tom semý pískot a troubení parníčků a při přistavištěch zvonění nesčetných, sem zejména v nočním čase pro zboží dojíždějících lokomotiv. Pohled na chromnou tuto dopravu osob, zboží a obromný počet parníků převozních, sem tam křídulících v úplné tuše na řece, určil by snad evropského dozorce, neb velitele přístavu v šilenství, vždyť srážka dle jeho domění jest nezbytná. Zde to červené světlo, těsně při zeleném, srážka? Křik a volání o pomoc. To sřítíme již v myslí své. O ubohý ty přelude oka nezkušeného! Dvoji zatroubení přišalou a cinkot signálních zvonů a rychlý obrat obou parníčků a každý pluje veselé svojí přesně vyznačenou cestou dále. Ať v mlze neb jasném počasí, ve dne i v noci, nesčetné ty parníky převozní, féry zvané, cesty své konají a srážky neb neštěstí přibáží se ku počtu plaveb a lodí velmi zřídka. A stane-li se někdy předce, tu veškeré časopisy jako na povel rozhlásí ji po celém Soustátí. Ten časopis přinesl ji dnes, jiný zítra a třetí pozítří a tu čteme-li více časopisů a v každém zprávu jinak překroucenou, domníváme se čísti vždy o jiné a souhlasíme úplně, ano přejeme sobě, by moci zákonodárné učinili lepší bezpečnostní opatření na ochranu cestujících a jich životů.

(Pokračování.)

Pásmem Čerokýzů.

Pro Pokrok Záp. píše Hynek L. Rudš

Dokončen.

Byla-li to zvědavost přesvědčení se jaké jsou to hody ze oznamované peníze, anebo těch peněz bylo na mále, netřeba přiznávati, jisto však, že jsem v té restauraci na obědě byl! — A jidlo? Znamenité!

Raďtež spanilomyslné uvážiti: šálek dobré hověří polévky s karfiollem, krvavá pražená pečeně, zeměta, brusinky, fazole na kyselo, jableková paštika, káva, chléb; vše chutné a čerstvé, k tomu ke všemu zapřááno — což samo sebou už se rozumí — několik talřů, lžice, vidlička, nůž, ubrousek, parátka do zubů, stůl a — dost.

Veškeré pak skvosty v ceně patnácti centů, přinesla mi (tohle povídám čtenářům mužského pohlaví!) brunetka sotva 18letá, palčivých očí, černovlasá, rtků rudých, mající pas jako vos, nádra jako venkovská holčice a chechtající se často docela bez přičiny perlovým svým smíchem.

A teď ruku na srdce kuchařinky a šušněci vůbec. Nešli-li to láce, takovýto dinér za 15 centu s takovouhle obsluhou? — Bodejt, že je to láce!!!

A když už o té láci horujeme, zadíváme se opět na rynek, kde rozvinul se zvláště po obědě život čilý, v pravdě jarmareční.

Tamhle prodává zarostlý cowboy statného ryzáka za \$4, onde licituje farmář, jenž prodal svůj "claim" a

na starou domovinu se stěhuje, nábytek zcela zadarmo, zde chvátí své zboží puškař, growerista, tabáčník a obchodníci podobného kalibru. Křik a hluk tevé až do večera, kdy závěrečné obchody odhlyou se v saloonech.

Jižní Enid, jak poznamenáno, leží u řeky Skeleton, má as 5,000 obyvatelů, městskou organizaci, několik velkoobchodů, mezi nimiž přední místo zaujmá dřevařský závod krájan Arnošta Voráčka. Co nejdříve stavět se má radnice, velký operní dům a několik mostů. Z Čechů, mimo uvedeného p. Voráčka, vlastní zde pozemky krajan Urban z Kingfisher, Okl.

Tím odbyli bychom jaksi hlavní město prostřední části Čerokýzů a povinnost káže bychom zavítali do osady sousední, neméně důležitá, do North Enid.

Enid má 1,000 obyvatelů, samých to čelných a řádných obchodníků. Okolní městečka zavodňuje potok Turkey, Powd Creek a Salt Fork na severu a Skeleton řeka šest mil na jih. North Enid má znameníto vodu pramenitou, železniční společnost zbudovatelé chce tu velkolepé dílny. Anheuser Busch pivovar má zde zařízení filiálu.

Jeden z nejprominentnějších pak občanů je krajan náš p. F. W. Havlíček, vlastně velkoobchod nábytkový a majitel operní stěny v Ravenna, Neb. Mimo něho setkáš se zde s p. Šáčkem, jakož i p. Pejsarem.

Další čtenářské osady v pověstném Cherokee jsou přftomně: Bird's Point, Medford, Pond Creek, Kremlin, Wild Horse a Waukomis, kteréž posledně vyznačená kolonie za málo roků bude úplně českou.

Přftomně zde mezi uselými jsou následující rodáci, bývalí Nebraska: Vác. Příbyl, Jak. Příbyl, Mart. Mertl, Jos. Čermák, Josef Škoda, Jan Kokojan, Jos. Kokojan, Alois Trojan, Jak. Janský, J. Šimánek, Jos. Trojan, J. Šaloun, Jak. Fuksa, Fr. Kudláč a J. Procháčka.

Dále zabrány Čechy následující vesměs dobré pozemky v prostřední části stripu: Jos. Přásek, township 23, range 9, sekce 14 jihovýchodně; Jan Hakl T. 23, R. 9, S. 11, jiho-z.; Ant. Podhajský, T. 20, R. 10, S. 30, jiho-v.; Adolf Mertl, T. 22, R. 5, S. 22, jiho-v.; Václav Urban, T. 21, R. 6, S. 6, jiho-v.; Karel Skořepa, T. 21, R. 6, S. 19, sev.-z.; Frant. Eliáš, T. 21, R. 6, S. 6, jiho-z. Blíže osady Kremlin zabráno má J. A. Dobrý, blíže téhož p. Lud. Kučera a Fr. Hájek z Kingfisher. V bezprostřední pak blízkosti South Enid vlastní pozemky pp. Václav Jech, Václ. Jansa, V. Maršal, Fr. Loula a Jos. Soudek. As 20 mil na západ bydlí pp. Ant. Slaviček ze Schuyler, Neb., Jos. Soper a syn, jakož i Jos. Sebránek z Chicaga, Jos. Jindra z Oklahomy. Dále 18 mil na východ Jan Bouzek, Vác. Hamouz, Fr. Křivohlávek, Jos. Bartůnek, vesměs z Nebrasky. Od Hennessey přibyli sem Fr. Pecha, Lud. Pecha a Jan Jehlička. Z Kansasu jsou tu opět p. Truhlář z Caldwell a V. Matějček, mimo mnoha jiných, o kterýchž během několika dnů nepodařilo se nám dozvědět.

Z toho vysvítá, že pásmo Čerokýzů, jsouc před několika málo měsíci rejdícím polodivným rudočím, otevřeno dnes úplně civilizaci a že za málo poměrně roků bude to snad nejpočetnějším územím velké Unie. Pozemky jsou zde vesměs dobré, podnebí zdravé, spojené výhodné. Kde dříve vinuly se pěšinky Indiánů, nalezájí se dnes řádné cesty; tam kde před lety nerušeně tékal americký bison, prohánějí se dnes stáda bravu; tam kde před měsíci vládli smutek pouště, stává dnes horečný chvat, aby farmerská půda co nejdříve byla vzdělána a brzkého nesla užitku!